

M A G Y A R K U R I R

Bécsből, Pénteken, Július' 27-dikén 1821.

P o r t u g a l l i a.

Párisba megérkeztek vala Lisbo-
nából az arról való tudósítások, hogy a-
zon hajók, mellyek a' Királyt és kísérőit
Rio-de-Janeiróból Európába hozták, Ju-
lius' 3-dikán jó reggel a' Tágus' torkába
megérkeztek, és oda kikötvén, Király ö
Felsége a' szározra még azon napon dél-
után kiszállott, 's egyenesen a' Püspöki
fő templomba ment, a' hol Te Deum
laudamust éneklettek. — A' templom-
ból pedig familiájával együtt a' Cortesek'
gyűlése' szalájába ment ö Felsége, 's ott
azon Constitúcióra, melynek sarkalatos
pontjai a' múlt Május' 9-dik napján ezen
gyűlés által meghatározottak vala, meg-
esküdött.

A' Király Aprilis' 26-dikán, a' Joao
(János) nevű lineahajón érkezett-meg Por-
tugalliába, mellyet két fregátok és számos
szállító 's egyéb hajók követtek. Azon
emberek' száma, kik a' Királlyal Brasiliá-
ból Portugalliába jöttek, 900 familiákra,
mindegygyütt 4000 emberre tétetik. —
A' Brasiliában való Országlás Don Pedró-
ra a' Koronaörökösre, 's első Minister Gróf
dos-Arcosra bizattatott.

Azt mondják, hogy a' Királynak
Rio-de-Janeiróból lett elindulását, lármás
és véres történetek előzték volna meg, de
a' mellyekről még semmi körülállásos
tudósítások nem jöttek közre.

S p a n y o l O r s z á g.

A' közlebbi Ujságlevelekben említ-

tetett Rota de nevű Obersterről illy új-
jabb tudósítást közlenek a' Párisi Ujságok
Madridból Julius' 3-dik napjáról: — „Ga-
ceta-de-Gobierno (a' Kormányozószerk'
Ujsága) kiadá az Oberster Rotaldét il-
lető tiszti tudósításokat. Ezen Oberster
mint már említettett vala a' Fontana-d'
Oro' klubjában azt a' jelentést tette vala,
hogy valamelly Egygyesület, melly a'
Szabad Kömivesek' módja szerint van
összeszerkeztetve, azon dolgozik, hogy
a' régi Országlás helyre állittassék, 's a'
Cortesek eltöröltessenek. Az ötet tárgya-
zó Akták, a' Belső Ministernek 's a' Mad-
ridi Polgári Kormányozónak aláírásaikkal
vagnak kiadattatva, 's a' terjesztetik általok
a' közönség' elejébe a' mit már hasonló-
képpen megirtam vala, hogy ezen Ober-
ster az Országlószerk által szoros kérdésre
vonattatott, hogy mondaná-meg, miben
álljon ez az általa bejelentetett új össze-
esküvészi egygyesület, de ö semmi bizo-
nyos felfedezést nem tett, hanem csak
holmi ide-'s-tova való hatolásokkal 's men-
demondával állott elé. A' dologban mind-
azáltal az a' megjegyzésre méltó, vagy
szembetűnő körülállás fordul elé, hogy
ezen Oberster Madridban ma is szabadon
jár le 's fel, 's az Országlószerket napon-
ként újabb-meg-újabb lázzasztó irásoc-
káknak kiadásával boszszantja. — „Azt
is kétségkívül olvasták eddig Uraságtok
az Ujságlevelekből: hogy a' Király a' Cor-
tesek' gyűlésének ülését maga személye-
sen rekesztette-be: de azt nem olvasták
Uraságtok ezen Ujságlevelekből, mert e-

zek erről semmit sem irtak, hogy a' nép, midőn a' Király a' maga palotájából a' gyűlésbe kiindult, melly nagy örömet mutatott. Ezen alkalmatossággal esmerhetette ám jól meg az ember a' Madridi nép' karakterét. A' kézmívesek 's egyéb parasztság elragadtatással kiáltoztak, hogy: Éljen a' Király! midőn azonközben a' Cortesek' palotája' bemenetelénél egy kisdéd, polgári öltözetű sereg, a' béreke-désig mind így kiáltozott: Éljen a' nem-zet! Éljen a' nemzeti Fejedelemség! Éppen ezen csoport cselekvé ezen alkalmatossággal azt is, hogy a' Francia és Austriai Nagy Követeket, midőn a' külső Követtségek' számára rendeltetve lévő helyről a' szalából kijöttek, mocskoló-dásokkal illette.

Nagy Britannia.

A' Királynénak a' Királyhoz írott levele, melyben a' Királlyal együtt való megkoronáztatását kívánta, e' volt: —

A' Kir. nagy Felséghez az ö s z s z e-gy ü l e k e z e t t T a n á c s b a n: —“

„Ambár a' Királyi Felség a' maga Junius' 9. dikén Carltonhouseben kiadott Proklamációjában azon Királyi akaratját közönségessé tette, hogy a' maga megkoronáztatásának cerimoniáját a' Wesminsteri Királyi palotában végre akarja hajtani — azonban arról, hogy a' Királyné is megkoronáztassék, semmi parancsolat nem adattatott és semmi afféle készületek nem tétettettek, mint illy alkalmatossággal eleitől fogva tétettetni szoktak volt, — és minthogy ő Felségének sok alattvalói ezen Országoknak régi szokásaik szerint, valamint szintén a' magok törvényes jusaikkal megegygyezőleg, melly jusok az ő

jóságaikhoz, 's birtokaikhoz vagynak kapcsolódva, megkívánhatják, hogy a' Királynének koronáztatási cerimonia tartás-sokban bizonyos szolgálatoakat tehessenek, sőt tartoznak is ezen szolgálat-tételekkel, mint mind ezeket az ő elejik a' régibb időkben tették — 's minthogy ezen tekintetben Királyné ő Felsége nem csak magára nézve tarthat just a' megkoronázta-táshoz, hanem azért is, hogy ez által az említett alattvalóknak jusaik és örökségi birtokaik is védelmeztessenek 's fenntar-tassanak —

Mind ezekre nézve alázatosan kéri a' Királyné a' Királyi Felséget, hogy méltóztassék haladék nélkül egy Proklamációt kiadni, 's ez által a' közelébb követke-ző Julius' 19. dikét, mint azon napot meghatározni, arra nézve, hogy a' Király' Felesége megkoronáztassék, 's méltóztas-sék továbbá azt is megparancsolni ő Királyi Felsége, hogy a' mondott napra 's a' koronázási czerimoniára mind azok szolgálati kötelességek szerint jelennyenek-meg, még pedig olly készülettel 's öltözettel, mint azt ezen nagy cerimonia meg-kívánnya, 's a' mint kiki közzülök ezen cerimonia' szolgálatjával megegygyező mó-don felöltözködni tartozik. Végezetre azt is méltóztassék megparancsolni Király ő Felsége, hogy a' Birodalom' nagy pecsét-jével egy Biztosság neveztesse ki, a' melly minden ezen tekintetre nézve bejöheto kérelmeket és kívánságokat vizsgáljon-meg, halgasson-meg, 's ítéljen-meg.

„A' Királyné, mint kötelessége magával hozza, soha meg nem fog szünni, a' Királyi Felség' boldogságaért imádkoz-ni.“

A' Titkos Tanács, minekutánna a' Királyné' kívánságát meghalgatta, 's a' Királyné' Prokurátorai' beszédjeik' meghal-gatásával néhány ülésekben foglalatosko-

dott volna, végezetre olly határozást mondott ki Julius' 10-dik napján: — „Hogy a' Királyi Feleségeknek soha nem volt jussok a' megkoronáztatásra, hogy az ő megkoronáztatásban való részesüléssek, eleitől fogva és mindenkor csak mint kedvezés és kegyelem, úgy tartatott; melyre nézve tehát a' Titkos Tanács a' Királynénak azon kívánt jussát, hogy megkoronáztassék, tellyességgel meg nem esmerheti; 's mint hogy ezen határozást már Király ö Felsége is megesmerte, erre nézve megparancsolja a' Titkos Tanács, hogy ezen határozás hirdettessék - ki 's a' Királynénak adattassék tudtára. — Tudtára is adták Jul. 11-dikén reggel.”

* * *

A' Szent Ilonai halotti történetekre nézve minden Londoni Ujságlevelék kihirdették a' sziget' Kormányozójának Hudson Lowének ezen levelét, mellyet ő Jul. 6-dikán irt a' Hadi és plántatartományok' Ministeréhez Lord Bathursthoz: —“

„Mylord! Kötelességemnek tartom Uraságotat arról tudósítani, hogy Bonaparte Napoleon e' hónap' 5-dikén estvéli 6 órakor 10 minútakor, olly betegség után, melly néki a' házból való kimenetelt Márczius' 17-dik napjától fogvást meg nem engedte, meghalt. Ötet, betegségének kezdetétől Márczius' 17-dikétől fogva ugyan ezen hónapnak 31-dikéig, csak a' maga tulajdon Orvosa, Professor Antommarchi gyógyította. Ezen idő-ólta Arnott Ur a' 20-dik Regiment Orvosa is látogatta a' Professor Antommarchi Ur' társaságában. Doktor Schortt az itt őrizeten lévő sergek' Orvosa, és Doktor Mitchel a' Királyi tengeri sergek' Stabális Seborvosa, kiknek, valamint szintén a' szigeten találtató minden Orvosoknak segedelme, Bonaparténak ajánltattak vala, Professor

Antommarchi által Május' 3-dikán orvosi tanácskozásra hívattattak vala, de nem találtak módot a' Patziensel való beszélhetésre. Doktor Arnott, Bonaparte mellett volt, mikor lelkét kiadta. Kapitány Crockat, a' szolgálatot-tévő tisztt, valamint szintén Schortt és Mitchel Orvosok is, azután mindjárt megnézték a' holt testet. Arnott Ur egész éjjel mellette maradt. Ma reggel 7 órakon, én, a' Vice Admiral Lambert, a' sziget' legfőbb vezére; Marquis Montchenu a' Francia Király és az Austriai Császár ö Felségek' Biztosa; Brigadéros Coffin, a' második vezér; Brocke és Greentre Urak, a' sziget' tanácsa' tagjai; Brown, Hendry, és Marryat, tengeri Kapitányok, egygyütt azon szobába mentünk, hol a' holt test feküdt. —

„Minekutánna én a' holt testet, a' Bonaparte' holt testének, a' ki betakaratlan ábrázattal feküdt előttünk, megesmerem, kimentünk a' szobából. Azután, hogy a' holt testet nézhessék, megengedettett az ezen szobába való bemenetel a' Bonaparte' minden házi embereinek, minden tengeri és szározi tiszteknek, a' Napkeleti Indiai Kompánia' minden polgári tisztjeinek 's a' sziget' lakosai között is külömbkülömb személlyeknek. A' holt test ma délutáni 2 órakor, Schortt, Mitchel, Arnott, Burton Orvos Uraknak 's az Indiai Kompánia' szolgálatjában lévő Seborvos Mathew Livingstone Úrnak jelenléteben megnyittatott. Professor Antommarchi, 's Bertrand és Montholon Generális Urak is jelen voltak a' megnyitási munkán, 's az Orvosok tiszti tudósítást adtak ki a' betegség' mivoltáról. Én a' holttestet a' legfőbb rangú Generálist illető tisztelet-tétellel temettettem-el, 's a' többi. —“

„Hudson Lowe,
Generál-Lieutenant.

)(*

Itt következik még egy, néhány Londoni levelekben ezen tárgyról találtató tudósításnak rövid summázatja, mellyet azért nyomtattattunk ide, hogy ebben is találtnak némelly oly környülállások, mellyek az előbbeniekben még nem fordultak elő: —

„A' Bonaparte' nyavalyáját csak Május' 2-dikán kezdték veszedelmesnek tartani; 3-dikban még rosszabbúl mutatni magát a' nyavalya; 4-dikben, frissítő szerekkel való élés után, egy kevésbé könnyebbedni láttatott; 5-dikben reggel már semmi reménség nem volt megtartathatásához. A' telegraphus egész nap munkában volt. A' betegség' állapotjáról kiadatott tudósítás e' volt: „Kezei és lábai meghidegültek; már csak a' pulsusa ver.“ A' Patziens teste nagyon elfogyott. A' tábori ágy mellyen feküdt, a' volt, mellyet táborozásai alatt is magával hordozott. Erre volt terítve az a' köpenyeg, melly a' Marengói ütközetben is a' hátán volt; 's most erre volt fektetve. A' kisdedszoba, melybe kinyutoztatták, fekete posztóval bevonatott; a' fejéhez Oltárt helyezetttek, melly mellett Bertrand és Montholon könyvező szemekkel állottak. Bertrandné kihallható zokogással sírt az oldalszobában; a' test' lábainál mély gyászba öltözve állott a' Pap. Az egész háznép siránkozott. A' holt testet 4 lovas gyászos szekéren vitték-ki. A' szekér előtt mentek: a' Pap, Bertrand Napoleon a' Marschal' fija, Orvos Doktor Arnott 's a' Seb orvos. Ezek után következett a' halottas szekér, két felől 12—12 Grenadirosok, kik a' koporsót a' sirhoz leemelték; a' hova szekérrel a' meredek oldalon nem lehet lemenni. A' gyászos takaró' két szegleteit Bertrand és Montholon fogták. Utánok következtek a' Napoleon' lovagló paripája, két inas által vezetettvén. Az után

jöttek Bertrandné a' leányaival fedeletlen kocsiban; mellyet két felől és hátul a' Marschal Udvari cselédjei vettek körül. Itt következtek: a' tengeri tisztek, a' General-Stáb, Gen. Coffin, Marquis Montchenu, 's mind ezek után a' Vice-Admiralis 's a' Kormányozó. Végezetre a' Hudson Lowe' felesége és leányai legmélyebb gyászban, fedetlen kocsiban ülve 's a' Kormányozó' cselédjei által körülvéttetve. A' szigeten lévő minden fegyveres seregek, mellyek eleintén a' halmokon sorokat formáltak vala, a' gyászos sereg után csapatonként következtek. A' katonaság 's ágyuk háromszori salveadásaikra a' kikötőhelyben lévő Vigo nevű Admiralsi hajó' ágyuji feleltek ugyan annyi lövések által. Londwoodtól fogva a' temető sorig 1 ½ mértföldnyi távolság lehet; az odavaló menetel alatt 4 muzsikai karok muzsikáltak szomorú halotti nótákat. A' 14 láb mélységű sír' fenekén, egy csupa faragott erős vas kapcsokkal öszszefoglaltatott kövekből kirakatott oldalú gödröcske készítettvén, a' hármás koporsó ebbe tétetett-be. A' külső gála-koporsót, a' melly Indiai fekete fa hasábocskákkal volt kiczifrázva, hasonló fedél borította-be, a' melly ezüst srofokkal volt hozzá foglaltatva. A' szivét egy ezüst és bor spiritussal töltött, 's a' gyomrát is más ezüst skatulába helyeztetve, a' koporsóba zárták-be. Az egész sír ki volt kövel rakva, 's a' kövek kemény vas rudakkal foglaltattak öszsze. Letétvén a' koporsó, a' sír száját egy egygyetlen nagy kövel zárták-be. —

„A' Bonaparte' feje a' testihez képest igen nagy volt. A' csontjai gyengék 's inas husai csak kevésbé voltak kiálló. Egész testén csak három sebhelyek látszottak. Egygyik bajonét szúrás volt, mellyet a' Touloni ostromkor kapott; a' más kettők gollyobis által kapott surló vagy

ütések voltak; mellyeknek egygyikét Olaszországban, a' másikat Régenburgnál kapta.

O - Meara, a' ki régebben, mint Seborvos, Bonaparte mellett szolgált, 's azt erőssítette volt: „Hogy az ezen hires „nevezetes Fogoly' nyavalyája' fészke annak májában legyen, és hogy ezen rosznak a' Szent Ilonai Clima miatt szükségképpen még veszedelmesebbé kellessék lenni — nagyon haragszik most azon feljebb nevezett öt Seborvosokra, a' kik a' Bonaparte' holt testének felnyitásáraól készítettett irást aláírták, azért, hogy azt erőssítették — hogy a' máj egészen „egészséges 's a' gyomorbéli kinyilt-fene „csak egyedül volt a' betegségnek oka.“ Ezen O - Meara nevű Seborvos Úr „Tudatlan Tanulóknak“ nevezi az említett Orvosokat, azért, hogy azt hihetik, hogy a' megmagyaráztatott Fene, hat hetek alatt halálos betegséggé lehetne, 's még most is állhatatossággal erőssíti, hogy a' Bonaparte' nyavalyája nem a' gyomrában, hanem a' májában volt, úgy magyarázván a' dolgot, hogy ezen betegség azzal a' tulajdonsággal bír, hogy a' vége felé közelítvén, egészen egészséges tekintet szokott felvenni 's t. Ezen Orvos' irásának egész czélzása az, hogy megmutassa, hogy a' Bonaparte' halálának az Ánglus Ministerek az okozóji, 1)ször azért, hogy a' Kormányozó által néki a' boszszankodásra mindenféle okokat szolgáltatottak — 2)ször azért, hogy O-Meara Úrnak meg nem engedték, hogy Szent Ilona szigetére vissza útozzék 's Bonapartét gyógyítsa.

A' Ministeri Kurir mind ezekre eképpen szoll: „Az Ángliai Országlószékek ezen új rágalmaztatását olly gyávnak találták a' Times 's még az egyéb megkülömböztetett Ellenkező Irók is, hogy

az O - Meara Úr erről való boszszú irását még csak kihirdetni se' tartották méltónak. Tudva van az, hogy Antommarchi Urat Bonaparte maga kívánta volt Orvosává, 's e' néki minden nehézség nélkül megadott. Az is tudva van, hogy Bonaparte tellyes szabadsággal birt a' szigeten való lovaglásra 's járkálásra, csak hogy szemmel tartották, hogy hol jár. Az az ellenvetése is O - Meara Úrnak, hogy Antommarchi mint a' Bonaparte' Orvosa, nem írta nevét a' test' Felnyitásának Protokolluma alá a' több Orvosokkal együtt, erőtelen, és onnét magyaráztathatik-meg, hogy Antommarchi Úr csak Orvos és nem Seborvos; ötöt csak az illeti, hogy a' nyavalya' historiáját megírja, és az tellyességnem, hogy a' holt testet megnyissa. De továbbá, minthogy a' megnyitás' munkáját ezen Ánglus sziget' öt megkülömböztetebb Seborvosai tették-meg, azt nékiek szükségképpen az Ánglus Kormányozóhoz is kellett küldeniek. Antommarchi Úr pedig, a' ki nem Ánglus alattvaló, nem is köteleztetett ezen Protokollumnak aláírására. Ő, mint más idegenek, mint Bertrand, mint Montholon Urak, csak mint tanú, úgy volt jelen a' felnyitás' munkáján.

* * *

A' Király' Biztosságot rendelvén a' Parlamentumhoz, annak két házait Julius' 10-dikén összehivattatta, 's annak ütéseit bezáratta, 's a' dolgok' jelenlévő állapotjáról egy rövid eloadást is intéztetett az Ország' képviselőihez. — A' Parlamentumi üléseknek berekesztetése előtt, elobb arról panaszkodott az alsó házban annak Tavystok nevű tagja, hogy ezen koronázásra illy sok fegyveres serget gyűjtenek a' Ministerek Londonba; az után azt tudakozta ezektől: hogy már most minek-

stánna a' nagy Hadi-vezér, Angliának szüntelen való ellenkező társa, a' világból kimult 's a' Francziák' mostani Királya pedig Anglia eránt illy barátságos indúlattal viseltetik, 's a' midőn az Ország' belső részein minden felé legcsendesebb indúlat uralkodik — nem szándékoznak.é a' nép' terheit az által kissebbíteni, hogy a' 250,000 embőrekből álló fegyveres erőt valamivel kevesítsék. Minister Londonderry úgy felelt: hogy a' katonaságot Londonban most nem valami előrevaló vigyázásból, hanem csak a' koronázáshoz kívántató fényességre nézve szaporítják: a' mi pedig a' fegyveres seregek kevesítettését illeti, ez most, a' mostani békességes állapotra való tekintetből különben is systemája az Országlószéknek, a' nélkül mindazáltal, hogy még most előre meg lehetne mondani, hogy mikor és mennyivel fognak a' seregek kevesítettetni.

Vévén a' Királyné a' Titkos Tanácsnak azon határozását, hogy a' megkoronáztatásban nem részesülhet, ekképpen írt még az nap' a' Belső Ministerhez: — „Mylord! Látván, hogy a' Titkos Tanács' Biztossága töllem azon just, mellyet megtartani kívántam, 's a' mellyel még eddig minden Királyi Feleségek (a' Fejedelemnek akarattjától függő minden kifogás nélkül) éltek, meghatározott módon megta-

gadta: szükségesnek tartom Űraságotat afelől tudositani, hogy czélzásom az: hogy a' koronázási cerimonián, a' melly Julius' 19-dikére határozottatott, így is jelen legyenek, melyre nézve azt kívánom, hogy számomra illendő ülő helyly rendeltessék.

„Carolina, R.

Ujabb Tudósítások.

Spanyol Ország. — Madridban a' Polgári Kormányozó egy olly Proklamációk' depositoryumára találván a' Santiago uczában, a' mellyeket a' Királyság' barátjai a' Revolúciós intézetek ellen a' nép közt elterjeszteni iparkodnak, 's olly gyanú támodván, hogy ezen Proklamációknak készítettésekben a' Kir. Kincstartó is részes volna, ötöt ezen csupa gyanuért tüstént elfogatta. — Az Universal nevű Újság hathatós bánkodást nyilatkoztat azért, hogy a' Cortesek' ülésének bezárattatásakor az Elölülő azon beszédéhez, mellyel a' Király' beszédjére válaszlott, a' Külső Udvaroknak ott jelenlévő Követeikre nézve is nem ragasztott néhány szavakat, példának okáért így szollhatott volna hozzájuk: „Európai Monarkhák' Követei! Mikor fognak a' ti Monarkhaitok azon kibeszéllhetetlen gyönyörűséggel élni, hogy Státusaikban azt szemlélhessék, a' mit VII-dik Ferdinandus itt most maga előtt szemlél.“

H i r d e t é s.

A' Királyi Udvari Magyar Kamara által az Ó-Aradon lévő Ser- és Pálinka-főző Ház, minden féle gabonából való Ser és Palinka árulási kizorító jussal az Uradalomnak egész kerületében, továbbá Aradon a' Bor-árulási Regale, valamint szintén a' városban is a' korcsmálási és husvágási 's árulási jusok, így szintén a' Koscher-borárulás is ugyancsak Aradon, Augustus 7-dikén 1821-ben Ó-Aradon, hat egymás után következő esztendőkre kótyavetye által, újabban árendába adattatnak.

Az árendálni kívánók tehát Ó-Aradon az említett napon jelennyenek-meg: a' kótyavetye' feltételeit pedig megnézhetik, valamint Budán a' Camara Számtartói Cancellariájában, úgy Ó-Aradon a' Camara' Préfektusi Hivatalánál, avvagy minden esetben Bécsben a' Cs. K. Közönséges Udvari Camara' Expeditúrájában is.

Redaktor: Páuczél Dániel. Nyomtatja Nemes Hirschfeldi Stöckholzer Felix.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

A' mi Hazai nevezetesebb Tudósításaink mostanában ezek: —

Békés, Junius' 22-dikén 1821. Buzgó öröm, és háládatos érzések újulnak meg bennünk, a' midőn az itt lévő Ref. Templom tornya' teteje nagy költséggel újjonnan lett építtetésének, már tökéletességre való vitelet; és ugyan azon Ref. Templomnak bővebbítését sikeres folyamatban lenni látjuk. — Emeli szívünket annak jobbgyi háládatossággal való megismerése, hogy ezen nagy tekintetű, és tehetségünket a' mostani idők környülállásaihoz képpes fellyül múltó munkában való előmenetelt, nagy részben ama' jobbgyai eránt való példás szeretetéről, 's azoknak boldogítására igyekező atyai indulatjáról, mindenek előtt isméretes Cs. K. Kamarás, Méltós. Gróf Wenkheim Jó'sef Antal Urnak, a' mi legkegyesebb földes Urunknak, jobbgyai között erántunk is újjonnan megmutatott nagylelkűségének köszönhetjük, a' ki látván mind azt, hogy a' nevezett építtetések már haladékot nem szenvedhetnek, mind azt, hogy mostani helyheztetésünkben azoknak megtételére magunktól elégtelenek volnánk; szándékunk elősegéllésére példás nagylelkűséggel ezen Ref. Ekklezsiánk számára, több mint 300 Pozsonyi mérő gabona vetés alá való, 's légjobb minéműségű szántóföldet, használás végett engedni méltóztatott (mely földbe tett mostani vetéseink, a' legjobbak közzé számláltathatnak környékünkön) ismét ugyan e' végre 500 for. kész pénzt adatott olly kegyes ajánlással, hogy e' célra tovább is segedelemmel lenni meg nem szűnik, szeléd nyájassággal, és bölcs értelemmel adván elő, az előtte inkább

háládatos érzéseiknek, 's Fiúi szereteteknek ösztönéből, mint jobbgyi kötelességből tisztelettételre megjelent helybeli Elöljáróknak, a' Templomoknak célját; hozzá tévén azt, hogy „a' ki ugymond igazán, és szinmutatás nélkül vallásos, és buzgó, az lehet igazán jó Polgár és hív Jobbgy.“ — Ugyan ekkor az újjonnan építtendő Helybeli új Notáriusi lakás építésére 500 forint kész pénzt ajándékozni méltóztatott.

Csak az Egek jutalmaztathatják meg e' nagy Kegyességet. — Hív jobbgyai pedig, kiknek szíveikben e' közjóra tett áldozat által jó Attyoknak háládatos emlékezete örökítettett, meg nem szűnnek az Istennek sokszoros áldásait forró buzgósággal kérni e' bölcs, és kegyes Grófnak házára!“

Hóld-Mező-Vásárhelyről Julius' 12-dikén 1821. Melly sok, és tetemes károkat okozott a' Maros vizének hirtelen kiöntése, mind az Ujságlevelekből, mind más tudósításokból tudva vagyon. De sehol is az említett víz egész folyásában annyi pusztítást nem tett, mint Csanád Vármegyében Priv. Makó városában. A' hol is a' Maros vize az eddig tapasztalt legnagyobb árvizek magosságánál hirtelen felyebb dagadván, a' várost, és annak hátrát az árvizek ellen oltalmazó négy ezer ölnyinél több hosszúságú töltést részszerént meghaladta, részszerént elszaggatta: 's a' viz nagy sebességgel csak nem az egész várost elborította; hanem a' szőlős kerteket is semmivé tette, számtalan házakat elsepert, és öszve döntött; a' lakosokat nem csak hajlékaiktól: hanem vagyonaiktól, 's élelmektől is megfosztotta, és a' leg siralmasabb inségre, 's kóldulásra juttatta. — Szívekre vették ezen sze-

rencsétlen esetet a' szomszéd városok, és helységek, a' mellyek közül H. M. Vásárhely, és Szentes városok különös példáját mutatták felőbaráti szereteknek, és könnyő-
rületességeknek; midőn minden nap küldözik kocsikkal, szekerekkel az elpusztult Makóiak számára a' kenyeret, búzát, lisztet, szalonát főzeléket, pénzt, 's egyebet. Különösen Vásárhelyen a' nemzeti Magyar Játszó Társaság is megmutatta a' szerencsétlenek felségítésére való készségét, midőn e' folyó hónap 11-dik napján a' megkárosodott Makói lakosok hasznára egy érzékeny játékot adott Kassay Sámuel igazgatása alatt, ezen nevezet alatt: „Az Ártatlanság Paradicsoma, vagy Gróf La Peyrouse“ melly Játékon számos nézők jelenvén, a' vizbe borúltaknak felségítésére nem kevés summa pénz gyűlt össze. Imé itt vannak a' kövételre méltó dicséretes példák!!

* * *

Lé v á r ó l Julius' 8-dikán 1821. — E' folyó hónap 5-dike volt városunkra nézve az az örvendetes nap, mellyre határozva vala Méltóságos és Fő Tisztelendő Benyovszki, és Urbanovi Benyovszky János Urnak, Felszentelt Listriai Püspök, és Primás ö Hercezségének az Egyháziakban Segéd Püspöke, az Esztergomi Fő Káptalan Lectora, és Kanonokjának városunkban való bėjövele, hogy a' következő két napokon az ifjabb Katholikus Keresztényeket a' Bérnálás Szentségében, a' mi nyolcz esztendőből fogva nálunk nem történt, részesítené. — Ezen mindenektől szeretett, 's tiszteltetett Uri Vendégnek díszes elfogadására előre minden rendelések megtétettek a' helybéli Plébánus Urtól Nagy Tisztelű Szekfü Ferencztől, a' ki is a' bėjövetel napján ö Méltóságának tiszteletére, és meghiyására Lekér-

re, a' hol 4-en és 5-en vitetett végbe a' Bérnálás Szencsége, kirándula. Ö Méltóságának városunkhoz való közelítését a' Várhegyen lévő mozsarak dörgése, és harangok szóllása jelenté meg a' várakozással tellyes hiveknek, a' kiknek nagy öröme végre az óhajtott Vendég a' Méltóságos helybéli Uraság Herczeg Eszterházy két Huszárjától, és számos városi lovas Polgároktól vezettetvén; 's több Egyházi személyektől kocsin késértetvén délutáni hat óra tájban városunkba szerencsésen elére, a' hol is a' Templom előtt két sorba állittatott Nemzeti Oskola, és Gymnasium-beli tanuló Ifjúságtól, nem különben egyéb össze sereglett hivektől szántalan éljen kiáltások által fogadtatván, először is a' Templomba méne, a' hol a' helybéli Plébánus Urtól számos Papság társaságában üdvözöltetvén, ájtatos könyörgések után a' jelenlévőkre Püspöki áldást ada; azután pedig a' trombiták harsogása, 's egyéb muzsikai eszközök zengése, mozsarak durrogása, és vég nélkül való éljen kiáltások között a' Plébániára kísértetett, a' hol a' Tiszt. Papság, helyben lakozó Nemes Uraságok, Mélt. Uraság Tisztjei, és a' Városi Tanács illendő módon köszöntötték. — 6-dikban, és 7-ikben különös Egyházi szertartással, buzgósággal, kegyességgel, és fáradhatatlansággal két ezernél többre adá fel a' Bérnálás Szentségét; — azonkívül a' Helybéli Uraságokat, és a' Kegyes Oskolák Collegiumát, 's Oskoláit méltóztatott meglátogatni, mindenütt a' véle született kegyességének, nyájasságának, 's Nemes jószivűségének nyilvánóságos jeleit mutatván. — Tegnap délután hasonló pompával, a' mint bėjövelekor a' szeretett Püspök Ur, sok áldások követvén ötet, Verébélyre elútaza, mindenütt a' népnek öszveseregése, és éljen kiáltásai által üdvözöltetvén. 's késértetvén.